

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OPĆE GIMNAZIJE

Maksimalni i ostvareni broj bodova:

I. Prijevod:

29		%
-----------	--	----------

II. Gramatika:

21		%
-----------	--	----------

III. Civilizacija:

6		%
----------	--	----------

Ukupni broj bodova:

56		%
-----------	--	----------

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 15. veljače 2011.

I. PRIJEVOD

Uz pomoć rječnika i komentara prevedi tekst.

M. Tullius Cicero adolescens eloquentiam et libertatem suam adversus Sullanos ostendisse fertur. Chrysogonum¹ quendam, Sullae libertum, acriter insectatus est, quod², dictatoris potentia fretus, in bona civium invadebat. Ex quo³, veritus invidiam, Cicero Athenas petivit, ubi Antiochum philosophum studiose audivit. Inde eloquentiae⁴ gratia Rhodum se contulit, ubi Molone, rhetore tum disertissimo, magistro usus est⁵. Qui⁶, cum⁷ Ciceronem dicentem audivisset, flevisse dicitur, quod praevideret per hunc Graecos a Romanis ingenii et eloquentiae huius laude superatum iri. Romam reversus, quaestor in Sicilia fuit. Nullius vero quaestura aut gratior, aut clarior fuit. Cum in magna annonae difficultate ingentem frumenti vim inde Romam mitteret, Siculos initio offendit; postea vero ubi diligentiam, iustitiam et comitatem eius experti fuerunt, maiores quaestori suo honores quam ulli umquam praetori detulerunt.

Komentar:

1. **Chrysogonus** = Hrisogon; 2. **quod** – uzročni veznik; 3. **ex quo** = zato; 4. **eloquentia** = govornička vještina; 5. **uti** = imati; 6. **qui** = is; 7. **cum** – vremenski veznik; opća napomena: **sve konjunktive prevedi indikativom**

PRIJEVOD:

max	29
------------	-----------

II. GRAMATIKA

1. Oblike iz teksta smjesti na pravo mjesto u tablici i popuni ostala mjesta pazeći kod pridjeva na rod broj i padež.

- a) acriter
- b) maiores

pozitiv	komparativ	superlativ

2. Promijeni izraz iz teksta u skladu sa zadanim prijedlogom.

max 6

- a) ex quo   apud _____
- b) per hunc   sine _____

max 2

3. Navedene sintagme iz teksta stavi u suprotni broj:

- ingentem vim   _____
- quendam libertum   _____
- bona civium   _____
- potentia dictatoris   _____

max 4

4. Oblike iz teksta smjesti na pravo mjesto u tablici te popuni ostala mjesta pazeći na glagolsko stanje.

- a) superatum iri
- b) flevisse

PREZENT	PERFEKT	FUTUR

max 2

5. Prevedi navedene rečenice.

- a) Kaže se da si pokazao svoju rječitost.
_____
- b) Kazat ćemo da pokazuješ svoju rječitost.
_____

max 4

6. Navedenu pasivnu konstrukciju prebaci u aktivnu.

Dicuntur Graeci a Romanis superatum iri.

Dicuntur _____

max 3

III. CIVILIZACIJA:

1. Kako se u Rimu nazivao učitelj govorništva?

_____

max	1	
-----	---	--

2. Napiši kratice navedenih rimskih imena.

a) Tiberije _____

b) Gnej _____

max	1	
-----	---	--

3. Navedi dvije redovne magistrature koje se ne spominju u tekstu.

_____

max	1	
-----	---	--

4. Dopuni poznatu Ciceronovu izreku.

O _____, o _____!

max	1	
-----	---	--

5. Prevedi navedenu izreku i objasni što ona znači.

Hic Rhodus, hic salta!

a) prijevod

_____

b) objašnjenje

_____

max	2	
-----	---	--

I. PRIJEVOD

M. Tullius Cicero adolescens fertur	Pripovijeda se da je Marko Tulije Ciceron kao mladić	1
eloquentiam et libertatem suam adversus Sullanos ostendisse.	pokazao svoju rječitost i slobodoumlje protiv Sulinih pristaša.	1
Chrysogonum quendam, Sullae libertum,	Nekoga Hrizogona, Sulina oslobođenika,	1
acriter insectatus est,	oštro je napao,	1
quod in bona civium invadebat	jer je prisvajao dobra (imutak) građana	1
dictatoris potentia fretus.	nadut zbog diktatorove moći (pouzdajući se u diktatorovu moć).	1
Ex quo, veritus invidiam, Cicero	Zato je Ciceron, uplašivši se mržnje,	1
Athenas petivit,	otišao u Atenu,	1
ubi Antiochum philosophum studiose audivit.	gdje je revno slušao filozofa Antioha.	1
Inde eloquentiae gratia	Odatle (zatim) se radi govorničke vještine	1
Rhodum se contulit,	zaputio na Rod,	1
ubi Molone magistro usus est,	gdje je za učitelja imao Molona,	1
rhetore tum disertissimo.	tada najvještijega retora.	1
Qui flevisse dicitur,	Govori se da je on zaplakao	1
cum audivisset,	kada je čuo	1
Ciceronem dicentem,	Cicerona kako govori,	1
quod praevideret	jer je unaprijed vidio	1
per hunc Graecos a Romanis superatum iri	da će Grci po njemu biti nadvladani od Rimljana (da će Rimljani po njemu nadvladati Grke)	1
ingenii et eloquentiae huius laude.	zbog slave njegova uma i rječitosti.	1
Romam reversus,	Vrativši se u Rim,	1
quaestor in Sicilia fuit.	bio je kvestor na Siciliji.	1
Nullius vero quaestura	Doista ničija (ničija pak) kvestura (kvestorska služba)	1
aut gratior, aut clarior fuit.	nije bila niti draža niti slavnija.	1
Cum ingentem frumenti vim inde Romam mitteret	Kada je odanle u Rim slao golemu količinu žita	1
in magna annonae difficultate,	u velikoj oskudici ljetine,	1
Siculos initio offendit;	u početku (prvo) je uvrijedio Sikulce;	1
postea vero ubi diligentiam, iustitiam et comitatem eius experti fuerunt,	ali poslije, kad su iskusili njegovu marljivost, pravednost i ljubaznost,	1
maiores quaestori suo honores detulerunt	svome su kvestoru iskazali veće počasti	1
quam ulli umquam praetori.	nego ijednom pretoru ikada.	1

max 29	
--------	--

II. GRAMATIKA

1.	a) acriter, acrius, acerrime	3
	b) magnos, maiores, maximos	3
2.	a) apud quod	1
	b) sine hoc	1
3.	a) ingentes vires	1
	b) quosdam libertos	1
	c) bonum civis	1
	d) potentiis dictatorum	1
4.	a) superari, superatus esse, superatum iri	1
	b) flere, flevisse, fleturus,3 esse	1
5.	a) Tuam eloquentiam ostendisse diceris.	
	tuam eloquentiam	1
	ostendisse diceris	1
	b) Te tuam eloquentiam ostendere dicemus.	
	tuam eloquentiam ostendere dicemus	1
	te	1
6.	Dicuntur Romani Graecos superaturi esse.	
	Romani	1
	Graecos	1
	superaturi esse	1
		<hr/>
		ukupno 21

III. CIVILIZACIJA

1.	Retor.	1
2.	a) Ti. ili Tib. ; b) Cn.	1
3.	Edilitet i konzulat.	1
4.	O tempora, o mores!	1
5.	a) Ovdje je Rod, ovdje skoči!	1
	b) Ovdje pokaži sve što znaš i što govoriš da si drugdje ostvario!	1
		<hr/>
		ukupno 6

TABLICA BODOVA

PRIJEVOD		GRAMATIKA I CIVILIZACIJA	
BODOVI	%	BODOVI	%
1	2,07	1	1,48
2	4,14	2	2,96
3	6,21	3	4,44
4	8,28	4	5,93
5	10,34	5	7,41
6	12,41	6	8,89
7	14,48	7	10,37
8	16,55	8	11,85
9	18,62	9	13,33
10	20,69	10	14,81
11	22,76	11	16,30
12	24,83	12	17,78
13	26,90	13	19,26
14	28,97	14	20,74
15	31,03	15	22,22
16	33,10	16	23,70
17	35,17	17	25,19
18	37,24	18	26,67
19	39,31	19	28,15
20	41,38	20	29,63
21	43,45	21	31,11
22	45,52	22	32,59
23	47,59	23	34,07
24	49,66	24	35,56
25	51,72	25	37,04
26	53,79	26	38,52
27	55,86	27	40,00
28	57,93		
29	60,00		

Upute:

U ovom testu prijevod nosi 60% uspjeha, dok gramatika i civilizacija nose 40% uspjeha. Konačni uspjeh natjecatelja dobivamo tako da broj bodova postignutih u prijevodu nađemo u prvom stupcu i pridružimo mu pripadajući postotak. Isti postupak treba primijeniti kod gramatike i civilizacije. Ukupan zbroj postotaka je uspjeh natjecatelja.

Primjer:

Natjecatelj je postigao 22 boda na prijevodu što iznosi 45,52%, 15 bodova na gramatici što iznosi 22,22%. Zbroj postotaka, tj. uspjeh natjecatelja, je $45,52 + 22,22 = 67,74\%$.